

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

<p>A méhészetre vonatkozó közlemények a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez ezimzendők. Kolozsvár, (Ó-vár, Bástyautca 9. sz.)</p>	<p>Rendes tagok 2 frt, külső tagok 1 frtot fizetnek. a „Méhészeti Közlöny“-t és „Erdélyi Gazda“-t ingyen kapják.</p>
---	--

**A jobb mézelő növényekről és azok tenyésztéséről,
tekintettel hazánk égalji viszonyaira és a tenyésztésre ajánlható mé-
zelő növények hasznosságára mezőgazdasági szempontból is.**

Jelige: „Szeresd a méheket!“

II.

Mindezek után világos, hogy a méhek gazdag s keresett legelő-
Jétil, nem a sokféle virág miatt tarkábbnál-tarkább rétek s területek
szolgálnak, hanem az egyfajú s egyidőben virágzó növények által tö-
megesen ellepített területek, a milyenek pl. a füzekkel, hársfákkal, vad-
gesztenye-, galagonya-, juhar- és akáczfákkal benőtt helyek, a gyümöl-
csös kertek, a lóherés, repczés, áfonyás, bükkönyös és pohánkás terü-
letek stb. S ezt tudva, soha se rendeljünk egy méhlegelő beállítása
végett azokból a magkeverékekből, melyekkel a magárjegyzékek kínál-
nak, hanem, ha már rendelünk, mindenik fajból külön-külön tömeget
rendeljünk. Különbben a méhlegelőre vonatkozó nézetemet alább fogom
röviden kifejezni.

Most pedig részben saját megfigyeléseim, részben pedig az ide-
vágó irodalom felhasználásával, a könnyebb áttekinthetés és tájékozha-
tás végett a mellékelt táblázatban sorolom fel a jobb mézelő és virág-
port adó növényeket s az azokra vonatkozó egyes adatokat, tekintettel
virágzási idejökre, tartósságukra, termőhelyeik minőségére, tenyészt-
hetőségükre és gazdasági értékükre. A felsorolás rendjére nézve pedig

lehetőleg a virágzás időjét választottam, különösen azért, mivel a méhek külső munkásságának kezdete, dereka és vége a növénytenyésztéstől függ.

A táblázatban előforduló rövidítések jelentései:

A római számjegyek s az alájok huzott vonalak a virágzás kezdetét és tartamát jelzik.

p. = virágpor.

m. = méz.

s. p. = sok virágpor.

s. m. = sok méz.

mp. = mézet és port.

t. = táplálék.

χ = évelő fűfélé.

⊙ = egynyári fűfélé.

□ = kétnyári fűfélé.

‡ = fafélé, v. cserjefélé.

---

sz. = száraz.

hgy. = hegy.

leg. = legelő.

lig. = liget.

e, erd. = erdő.

k. = kert.

szánt. = szántó föld.

n. = nedves.

mnt. = mindenütt.

miv. t. = mivelt talajon.

hom. = homokos helyen.

gyep. = gyepes helyen.

vet. = vetések közt.

mocs. = mocsáros helyen.

köz. = közönséges.

---

t. = tenyésztetik.

th. = tenyésztetik helyenként

t. a. = tenyésztésre ajánlható, különösen ott, hol tömegesen nem fordul elő az illető növény s a talaj, a terület terjesztésére alkalmas.

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágport adó növények nevei		A virágzás ideje							Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének: tartóssága	Miből helyen terem?	Tenyésztetik-e? Hányadrendű a m. szempontjából és tenyészte ajánlható-e?	Egyszerű ipari vagy mezőgazdasági értéke		
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. ápril	5. május	6. június	7. július	8. aug.	9. szept.						10. okt.	
1	Piezi tyuktaréj	Gagea / arvensis pusilla saxatilis	3								p.	X	sz. h. leg.	—	III	
2	Mogyorófa . . .	Corylus	3								s. p.	☐	k. e.	th. I. t. a.	—	
3	Lókörmi fű; marilapi . . .	Tusilago Tarf. .	3								p.	X	part.	—	III.	
4	Büdös boltesalán	Lanium purp. .	3								10 s. m.	⊙	szánt.	—	I. t. a.	
5	Bárony csalánka	L. amplexicaule	3								10 s. m	⊙	"	—	I. t. a.	Mint korai takarm. is figyelmet érdemel.
6	Kecke-fűz . . .	Salix caprea . .	3	4							s mp	☐	erd	—	I. t. a	Lombja téli takarmánynak jó; kérge cserző-anyag.
7	Hamvas fűz . .	S. cinerea	3	4							"	"	n. erd.	—	I. t. a	Lombja m. azelőbbie.
8	Az eger, nyár- és szillák . . .	(Alnus, Populus és Ulmus) . . .	3	4												Virágport s méz gát adnak; később pedig méz h a r m a t o t.
9	Husos som . . .	Cornus mas . . .	3	4							m. p.	☐	e. k.	th	II. t	
10	Kalapfű, éd lapu	Petasites vulg. .	3	4							p.	X	n. lig.	—	II. t.	

BCU Cluj / Central University Library

Sorszám	A jobb mézelő vagy virágpórt adó növények nevei		A virágzás ideje										Mit gyűjt róla a méh?	Termete és gyökérének tartóssága	Minő helyen terem?	Tenyésztetik-e?	Hányadrendű a m. szempontjából és tenyészt. ajánlható-e?	Egyesek ipari vagy mezőgazdasági értéke
	n é p i e s e n	tudományosan	3. márcz.	4. april	5. május	6. junius	7. julius	8. aug.	9. szept.	10. okt.								
11	Hamvas és tava-szi pimpó . . .	Potentilla } verna } ciner	3				7				pm.	X	hgy. rét.	—	II. ta	Másodrendű takarmány, a legelő marhák eszik.		
12	Terjedő pimpó	P. reptans . . .	3					9			p.	X	l. rét.	—	II. ta.			
13	Szigorall v. deréze fajok . .	Veronica-fajok	3					10			m.	—	mtt.	—	III			
14	Füzfák } kötő } csőrege } fehér	Salix } viminalis } frag alba	4								pm.	☐	n. p.	ht	I. t. a.	kosárfűz az első s fűkép minden szálva, hosszú, el nem ágazó bokorfüz; cserzők.		
15	Nyírfák	Betula alba . . .	4								m.	—	erd.	—	I. t. a.			
16	Mandolafák . . .													t.	II.			
17	Havasi ikrapikk	Arabis alpina . .	4								p.	X	hegy.	—	III.			
18	Sárga tátkanaf	Gaeobdolon lut.	4								sok m.	X	lig.	—	I. t. a.			
19	Barackfák . . .		4									☐		t.	II.			
20	Kökényszerjék .		4									☐			II			

BCU Cluj / Central University Library

A méhek külső vizsgálása.

A nyomra vezető külső szemletartásról már szoltam más alkalommal is; de mivel annak nagy fontosságot tulajdonítok: nem mulaszthatom el ez alkalommal sem azt ismételve is felhozni s a legmelegebben ajánlani; mert meg vagyok róla győződve, hogy mentül nagyobb méhteleppel rendelkezünk, annál több hasznát vehetjük, ha t. i. egy kissé begyakoroljuk magunkat a méhek járása, mozgásának külső megszemlélésébe, figyeletébe. Olyan bajokat fedezhetünk föl egy, a röplyukra vetett tekintettel, melyet belső vizsgálattal, több napi kereséssel is, nehezen lehet felfedezni; de van olyan, romlást okozó baj is, mely csakis kívülről szemlélve fedezhető fel, mint pl. ha a rabló méhek megtámadták egyik-másik méhcsaládunkat, ezt mindig csak kívülről lehet észrevenni. A többi, t. i. hogy miért támadtatott meg és hogy miként segítsen rajta, az aztán a méhészt feladata. Elég, hogy a rabló méhek nyomra vezettek. És aki igazán szereti méheiket, az gyönyörködve is szemléli őket s meg is ösméri, ha valamely méhé megárvult. Észrevesz idejében minden más bajt. Segíthet is rajta azonnal. És akkor ne is féljen, hogy költésenyv, vagy éhség, erőt veendő méhtelepén, szóval akkor nyújtható a segély, amíg ideje van, mert mikor a lélek már csak hálni jár beléjük: késő.

Meg lehet minden egyes méhet ösmerni, amely rossz szándékkal kerülgeti a röplyukat; meg lehet itélni a hordméhek gyors ki- s bevonulásáról, hogy nincs baj, hogy az anya már megtermékenyült, vagy ha elveszett a párzásban. Ezt d u.-tól setét estig csilhatlan bizonyossággal észlelhetjük. Én legalább biztos vagyok benne és hiszem, hogy ebben egy gyakorlott méhésztársam sem kételkedik. Látunk pl. egy mezőről hazatérő rakodott méhet, melynek két lábkosárcájája oly nagy himpor-karikácskával van telerakva, hogy csak mondhatni, lábujhegyen pipiskedve léptet gyorsan a röplyuk bejáró részéhez; mihelyt a röpdészka szélére leereszkedett, de abban a pillanatban, midőn a bejáró részbe ért, nyomban megáll, a nélkül, hogy utját állná egyetlen őr is. Kérde talán tőlem a t. olvasó, miért haboz és nem siet befele rakományait elhelyezni, holott láthatólag sietett odáig? megadom reá a feleletet, az a méh nem is megy abba a kaptárba be lerakodni, mert úgy járt, mint mi emberek is sokszor, midőn elmerülve gondolatokba, más házajtáját nyitják be s látják, hogy vagy túl, vagy innen más ajtót nyitottak ki, azonnal vissza is vonulnak; tehát ez a kis eltévedt munkás is nagy sietségben és mert első vagy másodsor jön haza életében teherrel, mihelyt betekint, észre-

veszi tévedését s megáll egy kissé gondolkozni, mintha mondaná, nem jó helyt járok, fel is száll azonnal s egy kört csinál s egyenesen besiet a szomszéd kaptárba. Ehez csak azt adom még hozzá, hogy ha például a kaptárak 2—3-asok, még azt nem tapasztaltam, hogy az ellenkező oldalra tévedne be, hanem mindig csak a jobb, vagy a bal és vagy a közepre tart, úgy az idegen, mint a saját othonába is.

A 70-es években meglátogattam a már akkor híres volt Báró Ambrózi Béla ur ő méltósága méhtelepét Temes Gyarmathán. Midőn láttam, a mit megnézni kívántam, megállok egyik pavillon előterében egy tekintetet vetvén egy kaptár röplyukára, azt kérdeztem a méhésztől, mi baja van annak a családnak? annak nincs semmi baja, mondá; nó az több, mondám, a semminél, mert az megárvult. Azonnal bele is tekintett a mester s látta egy tojásonyi csomóba az aldeszkán a méheket, melynek közepéből hallani lehetett az anya jajhangját, a méhek pedig szertefutkosva zúgtak az egész kaptárban, egyik rész kinozta. a másrészt pedig már lázasan kereste Ezt az anyát pedig a betett méhek támadták meg, mert erősebbek voltak, hogysen azt minden óvintézkedés nélkül, be szabad lett volna tenni, vagy 24 óra előtt el kellett volna saját anyokát körükből távolítani.

Nem egy esetben fedeztem fel a méhek mozgásáról, már a betelelés után is, a kaptár rendetlen állapotát, ezért ajánlom minden méhésznek, hogy méheinek mozgását figyelemmel kíséresse, mert gyakorlott méhészt az első pillantásra, már kívülről felfedezheti a családban levő bajt, és segíthet a maga idején.

Abend András.

Teendők a méhesben.

E hó vége felé majdnem valamennyi mézlegelőn megcsappan a mézelés, a méhek beszüntetik a lépépítést és pusztítják a heréket. Heylesen cselekszik a méhészt, ha a herepusztítás nehéz munkájában segédkezést nyújt a méheknek. E célra ingatlan szerkezetű kaptároknál csak a herefogót ajánlhatjuk, de a műméhészetnél megkimélhetjük a méheket e torturától, mert midőn a heréket a hátsó lépekre szorították, a lépek kiszedése után, kézzel is összefogdoshatjuk és megölhetjük.

E hó vége felé eljött az ideje, hogy a méhészt szemlét tartson családjai felett, a gyenge, vagy anyátlan családokat egyesítse; a mézszegény családokat folyó mézzel ellássa, hogy legyen elegendő idő a keretbe hordandó méz bepecsételésére. A gondos méhészt már e hó végével

megkezdi a családok rendezését teelés czéljából, hogy augusztus végére csak a felülvizsgálat teendője maradjon hátra.

A mézpergetést be kell szüntetni, óvakodni kell, hogy a méhes körül, mézet ne csöpögtessünk el, hogy rablásra ne szolgáltatassunk okot.

Vegyes közlemények.

— **Az augusztusi kiállítás.** Lapunk jelen számával veszik tagjaink kiállításunk programját és a bejelentési ivateket. Ez alkalommal ismét felhívjuk méhésztársaink figyelmét a méhészeti kiállításra, melynek sikere érdekében a rendezőség mindent elkövet. Kérjük az érdekelteket, hogy a bejelentési ivateket a kitűzött határidőn belől sziveskedjenek beküldeni.

— **A bécsi gazdasági kiállítás** méhészeti részének tanulmányozására egyletünk megbizottat fog küldeni, ki a kiállítás tanulmányozása után, arról részletes jelentést fog tenni a választmánynak. A kiküldetés kérdésében a legközelebbi választmányi ülés határoz

— **A bécsi kiállításról.** Magyarország részéről az első díjat, a nagy arany érmet ösmert kitűnő méhésztünk ifj. Liebner József, kakucsi földbirtokos nyerte el. A hasonrangu diszokleveleket pedig „a csákvári minta-méhész“ gróf Eszterházy Miklós Mór méhészeti kiállításával és az orsz. méhészeti egylet csoportja és szaklapjaiért — a magyar méhészek egylete és Binder Iván nyerték el. A nagy ezüst éremmel jutalmaztattak: Kühne Ferencz, Vámosy Mihály, Tichy Miklós urak Budapestről, Töltényi Antal és Matisz Lajos urak Fehérmegyéből, Scherbán György és Scherbán Katalin Verseczről, Uray József Csomaközről, Limbacher Samu Tolnából és Cborus Iván Szarvasról. A bronz-éremmel kitiutattettek: Dömötör László vándortanitó ur, Deliomini Frigyes Lunkányról, Graebeldinger Péter Porgányról, Illy János Ujpécscről, Ilykovic Bazil Bogdán-Luhiból, Goschi Béla Billatól, Fink Gyula és Kovács Antal vándortanitó Buziásról, Keschánszky János Verseczről és Szalay Ottó Devecserből. Elismerő okiratokban és pénzdíjakban részesítetttek: Billesz Antal Temesvárt 2 cs. arany, Blum József Versecz 1 cs. arany, Brankov Sándor Versecz 1 cs. arany, Czakó Sándor Nagy Káta 2 cs. arany, Reisz Péter Teremia 2 cs. arany, Degán Ágost Versecz 2 cs. arany, Kühne Ferencz Budapest 2 cs. arany, Koczka József Ráczkeve 1 cs. arany, Lischko János Teremia 1 cs. arany, Pasztdics Miksa

Versecz 1 cs. arany, Vass Elek ur Halason és Gerger Mihály Merczi-falun 1 cs. arany. Végre elismerő okirattal kitüntették: Szénásy Ferencz ur Ráczmeckén és a Verseczi méhészkör.

— **Abend András**, a VI. ker. méh vándortanító utazási programja július hóra: jul hó 20-án Homoródon, 22—23-án Fogarason, 24 én F.-Vajlán, 26-án Alseviczen és 27-én F.-Kopaczellen tartand elméleti és gyakorlati előadásokat.

— **A költésenyv gyógyítása.** Salzbrunner A. a „D. B - d.“ legújabb füzetében, a költésenyv körül szerzett tapasztalatait közöl-vén, azt állítja, hogy e veszedelmes betegség biztosan gyógyítható az-által, ha még idejekorán, a régi anyát ujjal cseréljük ki. Kétkedünk azonban abban, hogy rossz indulatu költésenyvet ez eljárással gyógyi-tani lehetne.

— **Méhész-naptár 1891-re.** Pfalz Antal, a nagyevü jeles méhész a „Bienen-Vater“ czimü lap szerkesztője „Imker-Bote aus Oesterreich“ czim alatt kiadta már jövő évi naptárát, rendkívül változatos és gazdag tartalommal. Kiállítás tekintetében is oly izléses, hogy az e nemü kiadványok között ritkítja párját. Szerző maga adta ki Bécs-ben. Ára 50 kr. Legközelebbről részletesebben fogunk foglalkozni Pflz e legújabb kiadványával.

— **Egerek haszna a méhészetben.** A „D. Bienenfreund“ ta-lálta ki, hogy a méhesek eme veszedelmes ellenségének is van valami haszna a méhészetben. Nagy örömmel adja ugyanis tudtára a méhész-világnak, hogy a mult évben a méhesben hagyott, hányt-vetett pa-ra-fa-dugókat az egerek apróra mozsolták s így megkimélték őt eme unalmas munka végzésétől. Megjegyzendő, hogy a megörvendeztetett méhész a parafadugót a méhek füstölésére használja, elaprózva. Azt hisszük, hogy a méhészek nem nagyon irigylik tőle ezt az örömet.

A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt A tagsági díjak Gebhardt Döme méhészegyleti pénztárnoknak küldendők Kolozsvárt. A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4 §.)

Lapfelügyelő bizottság: Álbu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Nyomatott Gámán János örökösénél.